



Pélé Yoets

Tora'h - Tet

הוא כלל גדול לכל היהדות ולכל עניני וקניני העולם הזה, שאי אפשר להרויח בלי טרח, ולפי הטרח הגדול כך הרוח גדול, אך נגד הרוח, אם הוא גדול, הטרח מהבל ימעט, ואדרבא, יערב ויבסם. הנה כי כן מי שהוא מחשב שכר מצוה ורוח עשות אדם נחת רוח ליוצרו, בודאי שכל מין טרח וסגוף יקל בעת משקל, ויהא זריז ונשכר, והחלש יאמר גבור אני, וכל אשר בכחו לעשות יעשה. על זה נאמר (משלי ב ד, ה) אם תבקשנה ככסף, אז תבין יראת ה'. וכמו שצריך שיקל בעיניו מאד לטרח טרחא של מצוה, או בשביל להרויח כל קבל דנא, צריך שיכבד מאד עליו להטריח על אחרים אפלו טרחא כל דהוא אי איכא למחש שיכבד עליהם. צא ולמד ממצוה שצותה התורה (ויקרא יט לב) מפני שיבה תקום והדרת פני זקן. ואפלו הכי אמרו (קדושין לג, א) מאן דמקיף חיי. דהינו שעובר בדרך אחר כדי שלא להטריח את העם שיעמדו מפניו. ובמקום אחר אמרו במדרש (במדבר רבה טו יז), שראוי לחכם לכון לעבר לפני העם כדי שיעמדו מפניו, ויקימו מצוה ויעשו נחת רוח ליוצרנו, ויקבלו שכר טוב בעמלם. ואמרתי אני פשר דבר, שהכל לפי מה שהם בני אדם, שאם הם חפצים במצוות ואינו עליהם לטרח אז יעבר לפניהם, אבל אם חושש, שאינם חפצים במצוה, והוא לטרח ולמשא עליהם, אז מאן דמקיף חיי: ומזה יש ללמד גם כן אפן ההנהגה, שיתנהג אדם עם בניו ועם אשתו ועם כל אדם, שאם רואה שהם אוהבים וחפצים לשרתו כדי לקיים מצוה המטלת עליהם או משום אהבת חסד, אז יצוה עליהם לשרתו, אבל אם רואה, שכבד עליהם מחמת שאין



1 Histoire pour Chabbath, Tome 1 (Binyamin Benhamou)

Les plus passionnantes histoires racontées par Binyamin Benhamou, enfin en livre !

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions



חפצים במצוות, ואם עושים הוא מחמת כסופא, או מחמת שהם משעבדים לו ועושים על כרחם שלא בטובתם, אז לא יטריח ולא יכביד עליהם, אלא הוא ישרת את עצמו בכבודו. ובפרט כשבני הבית או משרתיו ישנים, ראוי ביותר לחוס עליהם שלא להעירם משנתם, אלא הוא בעצמו יעשה צרכו וצרכיהם, ולמצוה תחשב עשות חסד עם כל אדם, אפילו עם אשתו ובני ביתו. והכל לפי העת והזמן ולפי טבעם ומדותיהם של בני ביתו, שאם עליהם יכבד ועליו אינו כבד, מוטב שיטרח הוא מעט, ולא יהא עליהם לטרח, ויכבד ה' במה שחננו להיות קל ברגליו ושלא להיות עצל, ויעשה חסד עם כל אדם:

אבל אם כבד עליו הדבר מאד, או שצריך לבטל ממלאכת שמים, או שהוא דבר שלא יוכל עשוהו אז מכרח הוא להטריח על אחרים. ומה שאמרו (כתובות צו א) כל המונע תלמידו מלשמשו, הרי זה מונע ממנו חסד ופורק ממנו יראת שמים, זהו בתלמיד הגון שהוא חפץ לזכות במצוות, אז מצוה לזכותו במצוה רבה כזו ששכרה יראת שמים, כדכתיב (ויקרא יט לב) והדרת פני זקן ויראת מאלקיק, ואין לך חסד גדול מזה. וזה נוהג אצל כל אדם, שאם רואה שחפצו ורצונו לשרתו ולטרח לפניו בחשבו שלמצוה תחשב לו ורוצה לעשות נחת רוח ליוצרו, אז מצוה לזכותו ולעשות רצונו כרצונו, כי רצונו של אדם זהו כבודו, וכבוד שמים מתרבה, שמניהו יתקלס עלאה. ועל דרך שאמרו (ויק"ר לד ח) שיותר ממה שהעשיר עושה עם העני, העני עושה עם העשיר. שהעשיר נותן רצי כסף לעני, והעני מזכהו לחיי העולם הבא כן הדבר הזה, שיותר טובה עושה הנעבד עם העובד ממה שעושה העובד עם הנעבד, שהעובד עובד מעט בגופו, וזוכה לעשות נחת רוח ליוצרו ולרב טוב. אך לא למראה עיניו ישפט, שמראה לו סבר פנים יפות שהוא רוצה לשרתו, למחש בעי דילמא משום כסופא עבד, ולא יאבה ולא יקבל עד שיהא הדבר ברור לו כי בלב שלם עושה, מחמת שהוא מחשב שכר מצוה ורוצה לעשות נחת רוח ליוצרו. ואפילו זה לא יקבל



1 Histoire pour Chabbath, Tome 1 (Binyamin Benhamou)

Les plus passionnantes histoires racontées par Binyamin Benhamou, enfin en livre !

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions



ממי שהוא שונה הלכות ואינו תלמידו, שהרי אמרו (מגילה כח א) אסור להשתמש במי ששונה הלכות, דאיכא למחש דעל כל פנים חלשא דעתה, רק אם עושה מעצמו לרצונו, שאז מתר. ואם הוא דבר שאינו לפי כבודו ואית לה זילותא, לא יקבל, כדאמרו בש"ס (שם) אי רגילת שאתה נושא משאוי מוטב, ואי לאו אתיקורי אנא בזילותא דידך לא בעינא: ולא לענין השרות בלבד הוא שצריך לשקל בפלס ומאזני משפט כדבר האמור, אלא הוא הדין לכל מין דבר שריצה לבקש מחברו, וכל מין התערבות שיהיה לו עם חברו, צריך לחוש מאד, שלא יהיה עליו לטרח ולמשא כבד, ויחזיק לכל אדם כאלו אינם חפצים חסד, ואפלו טרחא מועטת יכבד עליהם כאלו מאריך טרחא, ויש אשר משא כבד של אחרים יקל עליו נגד שכר מצוה. ולא יכביד כלל על שום אדם, עד שיהא הדבר ברור אצלו וירד לסוף דעתו של אדם, וימצא חן בעיני אלקים ואדם:



1 Histoire pour Chabbath, Tome 1 (Binyamin Benhamou)

Les plus passionnantes histoires racontées par Binyamin Benhamou, enfin en livre !

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions